از گوشه و کنار

رایگان شدن مترو و اتوبوس منتفی شد

رئیس کمیته بودجه شورای اسلامی شهر تهران از خارج شدن «اصلاح مصوبه نظام یکپارچه بلیت الکترونیک حمل و نقل عمومی با اصلاحات و الحاقات بعدی» از دستور جلسه شورای شهر تهران خبر داد. به گزارش شهر، میثم مظفر افزود: با این حساب و پس گرفتن طرح، عملاً رایگان شدن هزینه بلیط مترو و اتوبوس از دستور کار شورای شهر تهران خارج شده و اجرایی نمی‌شود.

سخنگوی صنعت آب مطرح کرد؛

انتقال آب؛ آخرین گزینه در مدیریت بحران

سخنگوی صنعت آب کشور گفت: انتقال آب «منفورترین حلال» در مدیریت منابع آبی است و تنها در شرایط اضطراری باید به آن متوسل شد. به گزارش ایسنا، عیسی بزرگ‌زاده تأکید کرد: راهکار اصلی حل بحران آب، سازگاری الگوی توسعه با ظرفیت‌های زیست‌بومی هر منطقه است. وی افزود توسعه شهرها نباید به گونه‌ای باشد که نیازمند انتقال آب شوند، زیرا این پروژه‌ها مشکلات اجتماعی، زیست‌محیطی و مدیریتی به همراه دارند. بزرگ‌زاده هشدار داد: بیش از ۴۰۰ دشت کشور ممنوعه و بحرانی هستند و بیش از ۳۰۰ دشت با پدیده فرونشست مواجه‌اند. به گفته او، تمرکز جمعیت و صنایع در کلان‌شهرها طی دهه‌های گذشته موجب توسعه ناپایدار و فشار بر منابع آبی شده است. سخنگوی صنعت آب تصریح کرد: آمایش سرزمین باید مبنای توسعه قرار گیرد و استقرار جمعیت و مشاغل باید متناسب با ظرفیت هر منطقه باشد.

تلاش برای کاهش انتشار بوی نامطبوع در تهران

مدیر کل حفاظت محیط زیست استان تهران از ساماندهی لکه‌های صنعتی، توسعه حمل‌ونقل پاک و پیگیری رفع بوی نامطبوع جنوب تهران به‌عنوان مهم‌ترین برنامه‌های زیست‌محیطی استان خبر داد. به گزارش ایلنا، حسن عباس‌نژاد گفت: بیش از ۵۵ درصد مساحت استان تهران در قالب مناطق تحت مدیریت سازمان حفاظت محیط زیست قرار دارد و این استان از ظرفیت‌های ارزشمند طبیعی و تنوع زیستی برخوردار است. وی آلودگی هوا را مهم‌ترین چالش زیست‌محیطی تهران دانست و افزود: توسعه ناوگان حمل‌ونقل عمومی پاک، گسترش حمل‌ونقل ریلی و ساماندهی ۳۸ لکه صنعتی استان از مهم‌ترین برنامه‌های در دست اجرا برای کاهش آلاینده‌ها و بهبود کیفیت هواست. عباس‌نژاد با بیان اینکه بیش از ۵۰ هزار واحد صنعتی در قالب طرح ساماندهی لکه‌های صنعتی مورد پایش و مدیریت قرار گرفته‌اند، تصریح کرد: رعایت الزامات زیست‌محیطی در این واحدها می‌تواند نقش مؤثری در کاهش آلودگی هوا، آب و خاک استان داشته باشد.

بهار امسال ۲ درجه خنک‌تر از سال گذشته بود

رئیس سازمان هواشناسی گفت: با وجود کاهش دمای کشور در بهار امسال نسبت به سال گذشته، پیش‌بینی‌ها از تابستانی گرم‌تر از حد معمول و تداوم ضرورت مدیریت مصرف آب حکایت دارد. به گزارش ایلنا، سحر تاجبخش با اشاره به شرایط جوی کشور اظهار کرد: میانگین دمای کشور در بهار امسال حدود ۲ درجه سانتی‌گراد کمتر از مدت مشابه سال گذشته بوده است. وی افزود: سال گذشته در همین بازه زمانی میانگین دمای کشور حدود ۲.۵ درجه بالاتر از نرمال بود، در حالی که این رقم امسال به حدود نیم درجه بالاتر از نرمال کاهش یافته است.

رئیس پلیس راه فراجا خبر داد؛

فوت ۳۵۸ نفر بر اثر حوادث مرتبط با خودروهای شوتی

رئیس پلیس راه فراجا از کاهش ۱۲ درصدی تلفات خودروهای شوتی در سال ۱۴۰۴ خبر داد، اما تأکید کرد: آمارها همچنان نگران‌کننده است. به گزارش ایسنا، سردار احمد کرمی اسد اعلام کرد: در طول سال گذشته ۳۵۸ نفر بر اثر حوادث مرتبط با این خودروها جان باختند و ۵۱۳ نفر مصدوم شدند. وی افزود ۹۲ درصد کشته‌شدگان خود عامل اصلی حادثه بودند و تنها ۸ درصد افراد غیرمقصر بودند. رئیس پلیس راه فراجا گفت: ۶۲ درصد تلفات این خودروها مربوط به قاچاق سوخت است. رانندگان شوتی برای فرار از کنترل پلیس مرتکب رفتارهای پرخطری چون سرعت غیرمجاز، سبقت‌های خطرناک و حرکت در خلاف جهت آزاد راه می‌شوند.

۲۰ هزار تن پسماند در جنگ ۴۰ روزه تهران تخلیه شد

معاون سازمان مدیریت پسماند شهرداری تهران، با بیان اینکه ۲۰ هزار تن پسماند در جنگ ۴۰ روزه تهران تخلیه شد، گفت: عمده پسماندهایی که در جریان جنگ توسط این سازمان جابه‌جا شد، پسماندهای خانگی بود. همچنین پسماندهای خطرناک تحت نظارت سازمان حفاظت محیط زیست قرار دارد و پس از اعلام این سازمان، به بخش سلول دفن بهداشتی در آراد کوه منتقل می‌شوند. به گزارش رکنا، داوود افشار اظهار کرد: در مرحله نخست، عملیات برداشت آوار توسط مناطق انجام می‌شد و ماشین‌آلات و تجهیزات آواربرداری این سازمان نقش پشتیبان را بر عهده داشتند.

هشدار پلیس آگاهی درباره کلاهبرداری با آگهی‌های جعلی استخدام

رئیس اداره اجتماعی پلیس آگاهی فراجا نسبت به افزایش انتشار آگهی‌های جعلی استخدام و دورکاری در فضای مجازی هشدار داد. به گزارش ایرنا، سرهنگ محمد شریفی گفت کلاهبرداران با سوءاستفاده از شرایط اقتصادی و نیاز افراد به اشتغال، با وعده درآمدهای بالا و استخدام آسان شهروندان را در دام خود گرفتار می‌کنند. وی افزود در ماه‌های اخیر پرونده‌های متعددی از این نوع کلاهبرداری به پلیس آگاهی ارجاع شده است.

«محمدرضا نیک‌نژاد»، در گفت‌وگو با «توسعه ایرانی» درخصوص اعتراضات اخیر دانش‌آموزان:

تأثیر معدل بر کنکور در شرایط آموزش مجازی عادلانه نیست

سعیده علیپور

«خسرو بیا پایین»؛ این شعاری است که این روزها از مقابل ساختمان شورای عالی انقلاب فرهنگی شنیده می‌شود؛ جایی که گروهی از دانش‌آموزان معترض، دبیر شورا را مخاطب قرار داده‌اند و خواستار لغو تأثیر قطعی معدل در کنکور هستند. اعتراضی که از تهران فراتر رفته و به شهرهایی چون شیراز، اصفهان، مشهد، یزد، تبریز، کرمانشاه، خرم‌آباد، بیرجند و کرج نیز رسیده است.

دانش‌آموزان می‌گویند چند سال آموزش ناپیوسته، تعطیلی‌های مکرر مدارس، آموزش مجازی، تعویق آزمون‌ها و شرایط بحرانی اخیر، فرصت برابر را از آنها گرفته و حالا قرار است نتیجه همین سال‌های پرآشوب با تأثیر قطعی معدل در سرنوشت کنکورشان ثبت شود. در مقابل، بخشی از مسئولان بر اجرای مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی تأکید دارند و حتی برخی نمایندگان مجلس، اعتراض‌ها را بی‌فایده دانسته و از دانش‌آموزان خواسته‌اند به‌جای تجمع، بر درس خواندن تمرکز کنند.

اما آیا این اعتراض‌ها صرفاً تلاشی برای فرار از امتحان است یا نشانه شکاف عمیق‌تری میان سیاست‌گذاران آموزشی و نسلی که آینده خود را در معرض تصمیم‌های متغیر و بعضاً غیرقابل پیش‌بینی می‌بیند؟ آیا می‌توان از دانش‌آموزانی که چند سال تحصیلشان تحت تأثیر کرونا، آموزش مجازی و بحران‌های پی‌درپی قرار گرفته، انتظار داشت با همان معیارهای سال‌های عادی سنجیده شوند؟

به بهانه گسترش اعتراضات دانش‌آموزی در شهرهای مختلف کشور و بالا گرفتن انتقادها نسبت به تأثیر قطعی معدل در کنکور، با محمدرضا نیک‌نژاد، کارشناس آموزش و از منتقدان سیاست‌های اخیر آموزشی، گفت‌وگو کرده‌ایم. نیک‌نژاد معتقد است دانش‌آموزان در اعتراض به شرایط موجود «حق دارند» و سیاست‌گذاران باید به جای اصرار بر اجرای بی‌چون‌وچرای مصوبات، شرایط ویژه سال‌های اخیر را در نظر بگیرند. او همچنین هشدار می‌دهد که ادامه این روند می‌تواند به کاهش بیشتر اعتماد دانش‌آموزان و خانواده‌ها به نظام آموزشی منجر شود؛ اعتمادی که به گفته او، در سال‌های اخیر به اندازه کافی آسیب دیده است.

در هفته‌های اخیر دانش‌آموزان در ده‌ها شهر نسبت به برگزاری امتحانات نهایی حضوری و تأثیر معدل در کنکور اعتراض کرده‌اند. به نظر شما ریشه این اعتراضات چیست؟

اگر بخواهیم ریشه این اعتراضات را بررسی کنیم، باید به چند سال گذشته برگردیم. از دوران کرونا، یعنی حدود سال ۱۴۰۰، عملاً آموزش در کشور از روال عادی خارج شد. بعد از آن هم بحران‌ها و اتفاقات مختلف یکی پس از دیگری رخ داد و هر چند ماه یک‌بار نظام آموزشی با اختلال‌های تازه‌ای روبه‌رو شد. در سال تحصیلی گذشته نیز مجموعه‌ای از رخدادها، از جمله تعطیلی‌ها و شرایط خاص جنگی کشور، باعث شد دانش‌آموزان عملاً یک سال آموزشی عادی را تجربه نکنند.

واقعیت این است که بخش بزرگی از آموزش‌ها به صورت مجازی برگزار شد؛ در حالی که هم تجربه خانواده‌ها، معلمان و دانش‌آموزان و هم پژوهش‌های بین‌المللی نشان داده‌اند آموزش مجازی به تنهایی کارآمد نیست. تقریباً در همه مطالعاتی که پس از دوران کرونا انجام شده، بر این نکته تأکید شده که آموزش آنلاین اگر هم قرار است مورد استفاده قرار بگیرد، باید مکمل آموزش حضوری باشد، نه جایگزین کامل آن.

یعنی دانش‌آموزان احساس می‌کنند آموزش کافی دریافت نکرده‌اند؟

الان مسئله این نیست که قانون چه می‌گوید؛ مسئله این است که شرایط واقعی جامعه چیست. قوانین همواره در بستر شرایط اجرا می‌شوند. وقتی کشور در وضعیت ویژه قرار می‌گیرد، طبیعی است که برخی تصمیم‌ها متناسب با آن شرایط بازنگری شوند

دقیقاً همین‌طور است. بسیاری از دانش‌آموزان معتقدند در سال‌های اخیر آموزش مؤثر و باکیفیتی دریافت نکرده‌اند. معلم در کلاس حضور نداشته و در بسیاری از موارد ارتباط آموزشی واقعی شکل نگرفته است. نمونه‌های فراوانی را در خانواده‌ها می‌بینیم؛ دانش‌آموزی وارد کلاس مجازی می‌شود، حضورش ثبت می‌شود اما عملاً ارتباط آموزشی جدی برقرار نمی‌شود.

به نظر من مسئولان باید به‌جای تأکید صرف بر اجرای مقررات، به پیامدهای اجتماعی و آموزشی تصمیمات خود توجه کنند. امروز بخش مهمی از دانش‌آموزان و خانواده‌ها احساس می‌کنند با شرایطی ناعادلانه روبه‌رو شده‌اند و این احساس بی‌عدالتی چیزی نیست که بتوان آن را نادیده گرفت

حتی در خانواده‌هایی که امکانات مناسب و حساسیت بالایی نسبت به آموزش فرزندشان وجود دارد، این مشکل دیده می‌شود. آموزش مجازی در مجموع نتوانسته جایگزین آموزش حضوری شود. بنابراین طبیعی است که دانش‌آموزان امروز نگران باشند و احساس کنند برای آزمون‌هایی که قرار است سرنوشت تحصیلی‌شان را تعیین کند، آمادگی کافی ندارند.

دانش‌آموزان مشخصاً چه مطالبه‌ای دارند؟

یکی از مهم‌ترین مطالبات دانش‌آموزان این است که وقتی آموزش عمدتاً مجازی بوده، شیوه ارزیابی هم باید متناسب با همین شرایط تغییر کند. بسیاری از دانش‌آموزان می‌گویند نمی‌توان چند سال آموزش ناقص و غیرحضوری را نادیده گرفت و سپس همان استانداردهای معمول را برای امتحانات نهایی اعمال کرد.

از سوی دیگر مسئله تأثیر معدل در کنکور هم وجود دارد. این امتحانات فقط یک آزمون پایان سال نیستند؛ نتایج آنها می‌تواند بر سرنوشت تحصیلی دانش‌آموز در کنکور و حتی مسیر سال‌های آینده زندگی او اثر بگذارد. به همین دلیل میزان استرس و حساسیت دانش‌آموزان نسبت به این موضوع بسیار بالاست.

به نظر شما مسئولان آموزش و پرورش چه واکنشی باید به اعتراض دانش‌آموزان نشان دهند؟

به نظر من مسئولان باید شرایط ویژه‌ای را که در چند سال اخیر بر آموزش کشور حاکم بوده در نظر بگیرند و صرفاً به اجرای خشک و بی‌انعطاف مقررات اکتفا نکنند. دانش‌آموزان امروز تحت فشار روانی زیاد انتظار دارند مسئولان صدای آنها را بشنوند.

وقتی فرزند یک خانواده دچار اضطراب و نگرانی می‌شود، والدین تلاش می‌کنند با او گفت‌وگو کنند، آرامش بدهند و راه‌حلی پیدا کنند. انتظار می‌رود دستگاه‌های مسئول هم همین رویکرد را در پیش بگیرند؛ یعنی به جای نادیده گرفتن اعتراض‌ها، متناسب با شرایط موجود تصمیمی بگیرند که بخشی از نگرانی و فشار دانش‌آموزان را کاهش دهد.

یکی از محورهای اصلی اعتراض دانش‌آموزان، تأثیر قطعی معدل در کنکور است. با توجه به شرایط چند سال اخیر، این مطالبه را چقدر قابل دفاع می‌دانید؟

مسئولان موظف‌اند شرایط واقعی را در نظر بگیرند. اگر خیلی ساده دانش‌آموزان را به دو گروه درس‌خوان و کم‌درس تقسیم کنیم، می‌بینیم هر دو گروه امروز از وضعیت موجود آسیب می‌بینند.

دانش‌آموزی که چندان اهل درس نبوده، ممکن است تصور کند در شرایط آموزش مجازی راه‌هایی برای عبور از آزمون‌ها وجود دارد. اما از آن طرف دانش‌آموز درس‌خوانی را داریم که سال‌ها زحمت کشیده‌اند، خانواده‌هایشان هزینه‌های سنگین آموزشی پرداخته‌اند، کلاس خصوصی و آموزشگاه رفته‌اند و برای آینده خود برنامه‌ریزی کرده‌اند. این گروه هم امروز با استرس جدی روبه‌رو هستند، چون می‌بینند آموزشی که دریافت کرده‌اند با استانداردهای معمول فاصله داشته، اما قرار است نتایج امتحانات نهایی با تأثیر قطعی در کنکور سرنوشت آنها را تعیین کند.

به همین دلیل به نظر من میان کیفیت آموزشی سال‌های اخیر و شیوه ارزیابی فعلی یک ناهماهنگی آشکار وجود دارد. نمی‌توان از یک سو پذیرفت که آموزش در شرایط غیرعادی برگزار شده و از سوی دیگر همان معیارهای عادی را برای سنجش دانش‌آموزان به کار گرفت.

بنابراین شما معتقدید باید در مورد تأثیر معدل بازنگری شود؟

بله، دست‌کم در کوتاه‌مدت باید تصمیمی متناسب با شرایط اتخاذ شود. پیشنهاد من این است که برای دانش‌آموزان پایه‌های یازدهم و دوازدهم در این دوره، تأثیر معدل در کنکور کنار گذاشته شود یا دست‌کم کاهش پیدا کند. اگر سال‌های آینده شرایط آموزشی به وضعیت پایدار و عادی بازگشت، می‌توان دوباره درباره ادامه یا توقف این سیاست تصمیم گرفت. الان مسئله این نیست که قانون چه می‌گوید؛ مسئله این است که شرایط واقعی جامعه چیست. قوانین همواره در بستر شرایط اجرا می‌شوند. وقتی کشور در وضعیت ویژه قرار می‌گیرد، طبیعی است که برخی تصمیم‌ها متناسب با آن شرایط بازنگری شوند. به همین دلیل انتظار می‌رود مسئولان خود را جای دانش‌آموزان و خانواده‌های آنها بگذارند و از زاویه نگاه آنها به مسئله نگاه کنند.

برخی مسئولان می‌گویند این موضوع در قالب قانون تصویب شده و امکان تغییر آن وجود ندارد. پاسخ شما چیست؟

من این استدلال را چندان قانع‌کننده نمی‌دانم. در شرایط خاص، بسیاری از قواعد و رویه‌ها متناسب با واقعیت‌های موجود تغییر می‌کنند. بنابراین صرف ارجاع دادن به قانون نمی‌تواند پاسخ نگرانی‌های دانش‌آموزان باشد. اگر همه می‌پذیرند که آموزش در سال‌های اخیر با اختلال‌های جدی مواجه بوده، باید در شیوه ارزیابی و سنجش هم انعطاف لازم وجود داشته باشد.

به نظر من مسئولان باید به‌جای تأکید صرف بر اجرای مقررات، به پیامدهای اجتماعی و آموزشی تصمیمات خود توجه کنند. امروز بخش مهمی از دانش‌آموزان و خانواده‌ها احساس می‌کنند با شرایطی ناعادلانه روبه‌رو شده‌اند و این احساس بی‌عدالتی چیزی نیست که بتوان آن را نادیده گرفت.

نقش وزارت آموزش و پرورش در این تصمیم‌گیری‌ها چقدر است؟

تا جایی که من می‌دانم، تصمیم‌گیری نهایی درباره این موضوع صرفاً در اختیار وزارت آموزش و پرورش نیست. وزارتخانه یکی از اعضای ساختار تصمیم‌گیری است، اما بخش مهمی از این سیاست‌ها در شورای عالی انقلاب فرهنگی تعیین می‌شود.

مشکل اینجاست که به نظر می‌رسد آموزش و پرورش، دست‌کم از منظر تخصصی، وزن و تأثیرگذاری لازم را در این تصمیم‌ها ندارد. بارها دیده‌ایم که نظر کارشناسی وزارت آموزش و پرورش با تصمیم نهایی تفاوت داشته است. در بسیاری از موارد نیز تصمیم‌هایی که در حوزه آموزش گرفته می‌شود، بیش از آنکه بر مبانی تخصصی آموزشی استوار باشد، تحت تأثیر ملاحظات دیگری قرار می‌گیرد.

به همین دلیل معتقدم در ماجرای اخیر نیز لازم است تصمیم‌گیران صدای دانش‌آموزان، معلمان و متخصصان آموزش را جدی‌تر بشنوند و پیش از هر چیز پیامدهای آموزشی و روانی این سیاست‌ها را مورد توجه قرار دهند.

برخی نمایندگان مجلس و مسئولان گفته‌اند اعتراض به مصوبه کنکور فایده‌ای ندارد و دانش‌آموزان بهتر است به جای اعتراض بر درس خواندن تمرکز کنند. این نگاه را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

این نوع واکنش‌ها نشان می‌دهد که بخشی از تصمیم‌گیران اساساً مسئله دانش‌آموزان را جدی نگرفته‌اند. گویی پیش‌فرض گرفته‌اند که دانش‌آموزان صرفاً می‌خواهند از درس و امتحان فرار کنند، در حالی که واقعیت بسیار پیچیده‌تر از این است.

من سال‌ها در آموزش بوده‌ام و با دانش‌آموزان سروکار داشته‌ام. وقتی گروهی از دانش‌آموزان در چندین شهر نسبت به یک موضوع مشخص اعتراض می‌کنند، نمی‌توان به سادگی از کنار آن گذشت. حتی اگر فرض کنیم بخشی از معترضان انگیزه‌های متفاوتی داشته باشند، باز هم مسئولان موظف‌اند اصل اعتراض را بشنوند و درباره آن گفت‌وگو کنند. نمی‌شود صورت مسئله را پاک کرد و گفت چون قانون تصویب شده، دیگر جایی برای شنیدن صدای دانش‌آموزان وجود ندارد.

چرا این فاصله میان تصمیم‌گیران و دانش‌آموزان شکل گرفته است؟

بخشی از این مسئله به نوع نگاه برخی مدیران و مسئولان برمی‌گردد. گاهی افراد تجربه شخصی خودشان را به‌عنوان معیار عمومی در نظر می‌گیرند و تصور می‌کنند همه جامعه باید بر اساس همان تجربه قضاوت شود. در حالی که نظام آموزشی با میلیون‌ها دانش‌آموز سروکار دارد و نمی‌توان مسائل آن را با نگاه فردی تحلیل کرد.

مسئله این است که حتی اگر بخش بزرگی از دانش‌آموزان معترض در سودای فرار از امتحان حضوری باشند، باز هم ما وظیفه داریم صدای آن اقلیتی را که ممکن است واقعاً تحت فشار قرار گرفته باشند بشنویم. در هر نظام تصمیم‌گیری مسئولانه، اصل بر این است که نگرانی افراد مورد توجه قرار بگیرد، نه اینکه از ابتدا بی‌اعتبار فرض شود.

در چنین شرایطی سیاست تأثیر معدل بیشتر به چه گروهی آسیب می‌زند؟

هر چند که آموزش رسمی در همه جای دنیا دیگر اعتبار گذشته را ندارد اما همچنان گروه زیادی برای آن هزینه می‌کنند. بیشترین آسیب هم متوجه همان دانش‌آموزانی است که هنوز به چارچوب آموزشی امیدوارند؛ دانش‌آموزانی که انگیزه درس خواندن دارند، خانواده‌هایشان برای آموزش آنها سرمایه‌گذاری مادی و معنوی می‌کنند و همچنان بر این تصور ند موفقیت تحصیلی می‌تواند آینده‌شان را تغییر دهد. ممکن است از نظر آماری این گروه درصد کوچکی از کل دانش‌آموزان باشند، اما وقتی از جامعه‌ای با حدود ۱۷ میلیون دانش‌آموز صحبت می‌کنیم، حتی پنج یا ۱۰ درصد آن هم رقم بسیار بزرگی است. پشت هر کدام از این دانش‌آموزان خانواده‌ای قرار دارد که سال‌ها برای آموزش فرزندش برنامه‌ریزی کرده و هزینه داده است.

بنابراین وقتی درباره تأثیر معدل و سیاست‌های کنکوری صحبت می‌کنیم، در واقع درباره سرنوشت گروهی حرف می‌زنیم که بخش مهمی از وقت، انرژی و امید خود را بر مبنای همین قواعد آموزشی تنظیم کرده‌اند و طبیعی است که نسبت به هر تغییری حساس باشند.

با توجه به تجربه سال‌های گذشته، فکر می‌کنید این اعتراضات به نتیجه برسد و مسئولان در سیاست‌های خود تجدیدنظر کنند؟

به نظر من در نهایت باید صدای دانش‌آموزان شنیده شود. تجربه نشان داده است که فشار و مطالبه اجتماعی می‌تواند بر تصمیم‌گیری‌ها اثر بگذارد. بسیاری از تغییرات اجتماعی در طول زمان و در نتیجه پیگیری مستمر مطالبات عمومی اتفاق افتاده‌اند.

احساس شخصی من این است که احتمال دارد در مورد دانش‌آموزان پایه یازدهم دست‌کم بخشی از این سیاست‌ها مورد بازنگری قرار بگیرد. البته از نظر من راه‌حل مناسب‌تر این است که برای دوره‌ای که آموزش کشور با شرایط غیرعادی روبه‌رو بوده، تأثیر معدل به‌طور کامل کنار گذاشته شود و سرنوشت داوطلبان صرفاً بر اساس آزمون سراسری تعیین شود؛ آزمونی که همه داوطلبان در شرایط نسبتاً یکسان در آن رقابت می‌کنند. در هر صورت امیدوارم تصمیم‌گیران به شرایط ویژه‌ای که دانش‌آموزان در چند سال اخیر پشت سر گذاشته‌اند توجه و راهکاری را انتخاب کنند که از فشار روانی و نگرانی این نسل بکاهد. امیدوارم این مطالبات شنیده شود و به اصلاحاتی منجر شود که احساس عدالت بیشتری در میان دانش‌آموزان ایجاد کند.

راه‌حل مناسب این است که برای دوره‌ای که آموزش کشور با شرایط غیرعادی روبه‌رو بوده، تأثیر معدل به‌طور کامل کنار گذاشته شود و سرنوشت داوطلبان صرفاً بر اساس آزمون سراسری تعیین شود؛ آزمونی که همه داوطلبان در شرایط نسبتاً یکسان در آن رقابت می‌کنند

دانش‌آموزان می‌گویند نمی‌توان چند سال آموزش ناقص و غیرحضوری را نادیده گرفت و سپس همان استانداردهای معمول را برای امتحانات نهایی اعمال کرد

گفت و گو

رئیس شورای عالی داروخانه‌ها مطرح کرد؛

دلالی پلتفرم‌ها در بازار دارو

چند روز پیش بود که معاون غذا و داروی دانشگاه علوم پزشکی شیراز اعلام کرد تا زمان ابلاغ ضوابط فنی، همکاری داروخانه‌ها با سکوهای اینترنتی حمل دارو مجاز نیست. موضوعی که البته تازگی ندارد، اردیبهشت ماه سال گذشته هم «مهدی پیرصالحی» رئیس سازمان غذا و دارو، در نامه‌ای به معاونین غذا و داروی دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور، در ابلاغیه‌ای بر ممنوعیت همکاری تمام داروخانه‌ها با سکوها و پلتفرم‌ها در زمینه فروش اینترنتی دارو تا زمان ابلاغ ضابطه مربوطه از سوی سازمان غذا و دارو تاکید کرد. رویکردی که موافقان و مخالفانی دارد.

رئیس شورای عالی داروخانه‌ها و نماینده داروسازان در سازمان نظام پزشکی لاهیجان در گفت‌وگو با ایلنا این تصمیم را مورد آسیب‌شناسی قرار داد.

«هادی اخوت‌پور»، می‌گوید: یکی از مهم‌ترین دغدغه‌های ما در این زمینه مربوط به چالش هزینه‌ها است یعنی پلتفرم‌هایی که دست به فروش دارو می‌زنند به صورت درصدی و پورسانتی فعالیت می‌کنند. این موضوع یک چالش هزینه‌ای ایجاد می‌کند به این معنا که هزینه‌ای اضافی را بر بیمار وارد می‌کند. به عنوان مثال درباره داروهای تخصصی که قیمت کمی هم ندارند، این موضوع باعث افزایش قیمت می‌شود و در نهایت شرایط به سمت بروز تخلف پیش می‌رود.

او در ادامه توضیح می‌دهد: تصور عمده مردم این است که هر آنچه کمیاب شود، گران هم می‌شود، اما در حوزه دارو و سلامت مردم نباید عرضه و تقاضا منجر به افزایش قیمت شود. علت اینکه دارو در اختیار داروخانه‌ها قرار می‌گیرد هم همین موضوع است، یعنی داروخانه نمی‌تواند برای کسب درآمد بیشتر از کمیاب شدن دارو سوءاستفاده کند. در نتیجه بیمار اطمینان خاطر دارد که کمیاب شدن دارو و نیاز شدید او باعث افزایش قیمت نمی‌شود.

رئیس شورای عالی داروخانه‌ها به وضعیت بهم ریخته بازار دارو و کمیاب شدن برخی اقلام دارویی هم اشاره می‌کند: علت جذاب شدن پلتفرم‌ها برای خرید و فروش دارو هم دقیقاً همین مساله است. به این معنا که پلتفرم‌ها به شیوه دلالی عمل می‌کنند و داروی کمیابی را که بیماران به سختی می‌توانند پیدا کنند، به راحتی از یک داروخانه پیدا می‌کنند و با قیمت بالاتر می‌خرند. در این بین همه هم راضی هستند، فروشنده یا داروخانه‌دار، با سوءاستفاده از نیاز مردم دارو را گران‌تر از قیمت واقعی آن می‌فروشد و سود می‌برد، بیمار مستاصل هم با پرداخت پول بیشتر به داروی مورد نیاز خود می‌رسد. این در حالی است که قانون جلوی این گونه کسب منافع را گرفته است.

خطر گسترش اقدامات پلتفرم‌ها بدون رعایت ضوابط

اخوت‌پور تاکید می‌کند که قانون دارو را در سیستمی با عنوان «چرخه توزیع سالم دارو» تعریف کرده است، سیستمی که به گفته او اگر بهم بخورد، چالش‌های بسیار بدی را متوجه بیمار و چرخه توزیع دارو می‌کند: وقتی سودکار خود را در درصدی از کالایی تعریف کنید که آن را حمل و نقل می‌کنید، باعث طمع می‌شود؛ موضوعی که در حوزه دارو، درمان و سلامت بسیار خطرناک است. با ادامه این روند ممکن است روزی شاهد ورود پلتفرم‌ها به سیستم نسخه‌نویسی هم باشیم. پلتفرم ممکن است از پزشک بخواهد با گرفتن پورسانت اقدام به نوشتن داروی گران‌تر کند، هم خودش سود ببرد و هم مسئولان پلتفرم.

او به سایر آسیب‌های ناشی از خرید و فروش دارو با استفاده از پلتفرم‌ها هم اشاره می‌کند: ممکن است پلتفرم مورد نظر با برند خاصی از دارو قرارداد منعقد و به همکاران خود تاکید کند که اگر در داروی سفارشی، نام برند نوشته نشده بود، دارو از برندی که من اعلام می‌کنم برای بیمار ارسال کن. از سوی دیگر مسئولان پلتفرم با اطلاعات بیمار، نوع بیمار و نیاز دارویی اشنایی دارد، مثلا ممکن است فردی داروی باروری یا تقویت جنسی استفاده می‌کند. پلتفرم این امکان را دارد که اطلاعات بیمار را به شرکت‌ها بفروشد تا آن‌ها با استفاده از اطلاعات برای بیمار تبلیغات اصطلاحا زیر پوستی بفرستد و او را ترغیب به فروش محصولات خود کند.

ضرورت عدم دسترسی پلتفرم‌ها به اطلاعات بیمار

رئیس شورای عالی داروخانه‌ها این راهم می‌گوید که برخی مخالفت با فرایند خرید و فروش آنلاین اقلام دارویی را به منزله مخالفت با تکنولوژی قلمداد می‌کند. در حالی که چنین نیست. ما موارد تخلف را دیده‌ایم و درباره این موارد آگاهی داریم. موازین قانونی و اخلاقی تاکید دارند که نباید با سلامت مردم معامله کرد و به دنبال چنین کسب و کارهایی بود. این شیوه از توزیع دارو قطعا به اتفاقات بدی منجر می‌شود. او راه‌حل این مساله را فقدان دسترسی پلتفرم‌ها به قیمت و محتوای داروی ارسالی می‌داند: در چنین وضعیتی پلتفرم تنها یک حمل کننده است که دارو را محل مورد تایید مانند مطب یا داروخانه به دست بیمار می‌رساند، آنهم بیماری که ناتوان است. زیرا حضور بیمار در داروخانه و پرسش و پاسخی که در صورت لزوم میان او و مسئولان داروخانه شکل می‌گیرد، در بسیاری موارد جلوی اشتباهاتی را گرفته است. مثلا گاهی پزشک، اسم دارو را اشتباه در سیستم می‌زند اما وقتی در داروخانه با بیمار صحبت می‌شود، اشتباه مشخص و رفع می‌شود. این در حالی است که فروش غیرمستقیم دارو مانع از ارتباط مستقیم میان داروخانه و بیمار می‌شود، در نتیجه اگر اشتباهی هم بروز کند، متوجه آن نخواهیم شد.

به باور نماینده داروسازان در سازمان نظام پزشکی لاهیجان بهتر است که همه افراد به سمت خرید آنلاین یا غیرحضوری دارو نروند: پیشنهاد ما این است که این شیوه خرید دارو مختص افرادی باشد که به هر دلیل ناتوان از حضور در داروخانه و خرید مستقیم دارو هستند. یعنی باید این موضوع گام به گام پیش رود تا در مسیر چالش‌ها و راه‌حل‌ها مشخص شود. اولویت در حوزه دارو، ارائه داروی درست و امنیت تحویل دارو است. او عنوان می‌کند: تعداد داروخانه‌ها در سطح کشور به میزانی هست که بیمار از نظر دسترسی به داروخانه مشکلی نداشته باشد. مشکل مردم هم تحویل دارو در منزل نیست، بلکه چالش اصلی این است که دارو را پیدا نمی‌کنند. به نظر من سیستم توزیع باید به این سمت برود که اگر بیمار نتوانست دارو را در داروخانه‌ای که به آن مراجعه کرده پیدا کند، سیستم توزیع دارو را به همان داروخانه برساند. به بیان دیگر اگر شرکت‌ها می‌خواهند به مردم کمک کنند، باید دارو را با سرعت بیشتر به داروخانه‌ای که بیمار انتخاب کرده برسانند. این اقدام هم مستلزم یک پلتفرم است. شرکت‌های پخش دارو باید به روزرسانی شوند تا در عرض نیم ساعت دارو را به داروخانه‌ای که بیمار به آن مراجعه کرده، برسانند.

مشکلات سیستم توزیع دارو در کشور

اخوت‌پور تاکید می‌کند که سیستم توزیع دارو در کشور ما با محدودیت و مشکل مواجه است: متاسفانه در حال حاضر محدودیت‌هایی در توزیع دارو وجود دارد که ایجاد رانت هم کرده است. به این معنا که بیمه‌ها می‌گویند برخی از داروهای خاص را تنها در صورتی تحت پوشش قرار می‌دهند که برخی داروخانه‌های خاص آن را ارائه دهند. این محدودیت باید برداشته شود. از سوی دیگر وقتی بیماری به داروخانه مراجعه می‌کند و داروی خاص یا کمیاب مورد نیازش را نمی‌یابد، داروخانه‌دار باید به سیستمی دسترسی داشته باشد که ثابت نسخه در آن، نسبت به آن داروی خاص اعلام نیاز کند. سیستم هم به سرعت دارو را جستجو کرده و بیابد تا داروخانه بتواند با اطمینان خاطر از بیمار بخواهد که مثلا ۲ ساعت دیگر برای دریافت دارو مراجعه کند.

رئیس شورای عالی داروخانه‌ها تاکید می‌کند: تا زمانی که مشکل سیستم توزیع دارو حل نشود، بیمار بعد از بارها مراجعه به داروخانه‌های مختلف و نیافتن داروی مورد نیازش حاضر می‌شود از اپلیکیشنی خرید کند که دارو را به او چند برابر قیمت اصلی می‌فروشد. این موضوع نهایتا باعث ضرر به بیمار می‌شود.